

بسم الله الرحمن الرحيم

بخشنامه زمینه‌های فعالیت پژوهشی

ابلاغ این بخشنامه در ده بند و هفت صفحه خارج از دستور شیوه‌نامه تشکیل کمیته بررسی و تطبیق دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های اداری، بالامانع است.

دکتر محمدمهر محمدی

سرپرست دانشکده فرهنگیان

سرپرست محترم پردیس / مرکز

معاونت محترم پردیس / مرکز

مدیر محترم گروه

همکار ارجمند

سلام علیکم؛

در طلیعه بهار، که همواره برای ایرانیان فراخوانی برای نو شدن در همنوایی با طبیعت است، تلاش برای بازاندیشی و بازسازی حیات انسانی و سازمانی را ارج می‌نهم و از خداوند طلب می‌کنم حیات تازه ما - که البته با ارزیابی گذشته در پیوند است - در خدمت تحقق آرمان‌های تربیت قرار گیرد؛ آرمان‌هایی که تحقق آن‌ها با «پژوهش» آمیخته است. ما بر این باوریم که شناخت آنچه می‌تواند زمینه‌های لازم برای تحقق سال پژوهشی را فراهم آورد، نیازمند راهنمایی مستمر همه همکاران و اعضای فکور دانشگاه است. باوجوداین، در حد وسع خویش به این موضوع اندیشه و در آن مشورت گرفته‌ایم و ضمن یادآوری انتظار حداقلی مطرح شده در هفته پژوهش سال گذشته یعنی «هر مدرس، یک مقاله»، مواردی از آن را با شما در میان می‌نهم؛ تا به مدد نقد شما بالایش یابد و با همت شما عملی گردد. این موارد عبارتند از:

اول: به سبب وظیفه سازمانی، شرایط لازم طی ماه‌های گذشته فراهم شد و طرحنامه‌های موضوعات پژوهشی اولویت‌دار سال‌های گذشته دانشگاه، که به معاونت ارسال شده بود، بررسی و موارد حائز شرایط علمی، برای

انعقاد قرارداد معرفی گردید. اکنون انتظار آن است که مساله‌های خاص پردیس / مرکز و موضوعات کاربردی در حوزه ماموریت دانشگاه برای انجام پژوهش در سال جاری شناسایی و توسط همکاران علاقمند و توانمند، به طرحنامه پژوهشی (بر اساس سیاست‌های پژوهشی دانشگاه که در سایت معاونت انتشار یافته است) تبدیل شود. این گونه طرحنامه اگر در سطح پژوهش‌های «خرد» طبقه‌بندی شوند، پس از تایید و تصویب شورای آموزشی پژوهشی پردیس / مرکز، بر اساس اصول و موازینی که متعاقبا در شیوه‌نامه تعیین سطح پژوهش‌ها اعلام می‌گردد، تامین اعتبار و به اجرا گذاشته می‌شوند. اما اگر این طرحنامه‌ها در سطح پژوهش‌های «کلان» باشند، جهت ارزیابی و تصویب به معاونت ارسال می‌گردد. همکاران محترم توجه دارند که آنچه از نظر معاونت «زمینه‌های پژوهشی» دانشگاه محسوب می‌شود، فقط در انطباق با شرایط پردیس / مرکز به «مساله / موضوع پژوهش» تبدیل می‌گردد و آنگاه به تناسب همت اعضا برای انجام پژوهش، «طرحنامه» آن تنظیم می‌شود.

دوم: انجام پژوهش توسط همکاران دانشگاه، محدود به موضوعات پژوهشی داخل دانشگاه نیست. زمینه‌سازی برای انعقاد قرارداد پژوهشی با نهادهای اجتماعی و اجرایی - مخصوصا ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها - در اولویت فعالیت‌های معاونت قرار دارد و انتظار می‌رود روسای محترم پردیس‌ها / مراکز در تحقق این هدف، کوشش مضاعف نمایند و ضمن بسترسازی‌های لازم، از همکاری که به چنین امری مبادرت می‌کنند، به هر نحو ممکن، حمایت نمایند. انعقاد چنین قراردادهایی از طریق پردیس / دانشگاه علاوه بر دستاوردهای مادی، با امتیازات مربوط به ارتقای اعضا نیز همراه می‌شود. در انجام همه پژوهش‌های همکاران، مشارکت دانشجویان با هدف «آموزش پژوهش» و مشارکت سایر همکاران برای بهره‌مندی از توانمندی آنان، جزء اصول پایه پژوهش در دانشگاه است. این دو موضوع در انجام پژوهش‌های دارای قرارداد با دانشگاه، نیز شرط لازم است. تردیدی نیست که روسا و معاونین محترم، پیگیری و زمینه‌سازی برای انعقاد چنین قراردادهایی را که جزو وظائف سازمانی خود می‌شمارند، در اولویت امور قرار می‌دهند و با ابتکارات خود، دستاوردهای آن را افزون می‌سازند. واقعیت‌های مربوط به نیازهای پژوهشی نهادهای اجرایی و توانمندی‌های مدرسان دانشگاه، سبب می‌شود تا انتظار داشته باشیم شرایط برای انعقاد یک قرارداد پژوهشی با نهادهای اجرایی توسط اعضای هر پردیس / مرکز، حداقل عملکرد پژوهشی سال جاری در این موضوع محسوب شود.

سوم: دستاوردهای حاصل از پژوهش‌های دانشگاهی همکاران، قطعا محدود به «حل مساله» نمی‌شود. این گونه پژوهش‌ها با انتشار مقاله مستخرج و تسهیم دانش، در فرایند تولید دانش ورود می‌یابند. مقالات منتشر شده اعضای محترم، علاوه بر امتیازات مربوط به دریافت پایه‌های سالانه، تبدیل وضعیت، ارتقای مرتبه و انجام

تکالیف؛ مشمول حق تشویق مقالات پژوهشی (موضوع بخشنامه شماره ۳۸۳۸۶۶ مورخ ۱۳۹۰/۰۹/۵۰ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) نیز خواهد بود. شایان ذکر اینکه حق تشویق مقالات چاپ شده سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ محاسبه و گزارش آن برای پرداخت، به معاونت پشتیبانی تقدیم شده است. هم‌اکنون معاونت منتظر دریافت مقالات منتشر شده سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ برای محاسبه و پرداخت حق تشویق مقالات چاپ شده پس از تأمین اعتبار بر اساس مقررات مربوط است. این موضوع البته از طریق بانک اطلاعات پژوهشی اعضا، که به زودی دسترسی همه اعضا برای ورود اطلاعات به آن فراهم می‌گردد، دنبال می‌شود. این بانک اطلاعات دارای کاربردهای چندگانه‌ای در حوزه حمایت‌ها و امتیازات پژوهشی است؛ اما همه آن کاربردها وقتی ممکن می‌شود که اطلاعات صحیح اعضا در بانک موجود باشد. درخواست از همه همکاران آن است که پس از اعلام معاونت به سامانه مذکور مراجعه و اطلاعات شخصی، اجرایی، علمی و پژوهشی خود را به درستی وارد کنند. از مهر سال آینده، مبنای محاسبه و پرداخت هر گونه حق تشویق مقالات و سایر امتیازات پژوهشی، اطلاعات ثبت شده در این سامانه خواهد بود. یادآور می‌شود که پرداخت اعتبار پژوهشی اعضا نیز، که پس از تصویب هیات امنا عملیاتی خواهد شد، بر همین اساس خواهد بود.

چهارم: دانشگاه در نظر دارد در چارچوب مأموریت خود یعنی «تربیت معلم» به انتشار نشریات تخصصی همت گمارد؛ تا برای نویسندگان مقالات تخصصی این حوزه، مخصوصاً همکاران محترم دانشگاه، فرصت‌های مناسب‌تری ایجاد شود. بدین منظور، سه سطح برای انتشار نشریات تعریف شده است: نشریات علمی آموزشی، نشریات علمی ترویجی و نشریات علمی پژوهشی. این سه سطح دارای پوشش و اعتبار متفاوت می‌باشند و انتظار می‌رود توسط مراکز/ پردیس‌های دانشگاه در موضوعات مربوط به حوزه مأموریت، مخصوصاً حوزه آموزش رشته‌های تحصیلی دایر در دانشگاه، منتشر شوند. معاونت، نحوه اقدام به انتشار را از طریق سایت معاونت منتشر کرده و در انتظار دریافت تقاضای انتشار توسط مراکز/ پردیس‌هاست. آنچه از اکنون می‌تواند تحقق این هدف را ممکن سازد، حمایت علمی از انتشار نشریات با تولید مقاله توسط همکاران است. پس، پیشاپیش این تقاضا از همه همکاران دانشگاه مطرح می‌گردد که به‌عنوان «گنجینه‌ای از تجربه بی‌مانند در عرصه تربیت معلم»، تلاش خود را معطوف و مصروف تولید مقاله در این حوزه نمایند. چنانکه همکاران اطلاع دارند هم‌اکنون یک نشریه علمی پژوهشی در دانشگاه دایر است و این نشریه با تغییر سیاست‌های انتشار مقاله، در خدمت انتشار مقاله‌هایی قرار می‌گیرد که بر مطالعات تربیت معلم متمرکز هستند. همچنین، تفاهم‌نامه‌هایی با برخی انجمن‌های علمی برای همکاری مشترک منعقد شده است. نشریات این انجمن‌ها نیز آماده پذیرش مقالات علمی همکاران دانشگاه می‌باشند. در این ارتباط، برخی نشریات علمی انجمن مطالعات برنامه درسی

دانشگاه فرهنگیان
سازمان مرکزی

شماره: ۵۰۰۰/۱۷۰/۶۰
پیوست:

باسمه تعالی

ایران آماده چنین مرادواتی هستند (که فهرست آنها را می‌توان از سایت انجمن مذکور به نشانی www.icsa.org.ir کسب کرد). معاونت امیدوار است انتشار نشریات آموزشی با بهره‌گیری از فضای مجازی و به کمک و مشارکت دانشجویان، در اولویت قرار گیرد و از این طریق، فرصت لازم برای تسهیم دانش و تحقق گفتمان تربیت معلم حاصل آید. باوجوداین، عنایت به این موضوع که جمع‌گیری از همکاران طی سال‌های گذشته به تولید مقالاتی ارزشمند اقدام کرده‌اند ولی فرصت انتشار آنها حاصل نگردیده، معاونت در نظر دارد این قبیل مقالات را پس از داوری در قالب «مجموعه مقالات» به شکل کاغذی یا الکترونیکی منتشر کند. بنابراین، از همکارانی که مایل هستند مقالات آنان در بررسی‌های سه ماهه اول امسال قرار گیرد، درخواست می‌شود مقاله خود را از طریق معاونت آموزشی و پژوهشی پردیس / مرکز تا پانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ ارسال نمایند.

پنجم: کوشش‌های سازمان‌یافته همکاران دانشگاهی در ترویج و تعمیق روحیه پژوهشی در بین دانشجویان، شایسته سپاس است. این عمل بی‌مانند برای تحقق شایستگی‌های معلمی، همچنان نیازمند همت همه‌جانبه همکاران محترم است. انتظار می‌رود از چنین کوشش‌هایی در ارائه دروس حمایت گردد و برای تبلور آن، بر نگارش گزارش تحقیق و انتشار مقاله مشترک مدرس-دانشجو تاکید شود. این نوع فعالیت‌ها با عنایت به بافت دانشجویی دانشگاه، که به دلیل سیاست‌های پذیرش و شرایط خاص دانشگاه منجر به حضور دانشجویانی باکیفیت بیشتر شده، کاملاً امکان‌پذیر است. این‌گونه مقالات، از سوی معاونت نیز حمایت خواهند شد. این موضوع همچنین می‌تواند از طریق حضور همکاران در فعالیت‌های علمی دانشجویان در انجمن‌های علمی نیز دنبال شود. تدارک زمینه‌های بدیع برای فعالیت‌های پژوهشی دانشجویان، اقدامی است که کوشش در جهت آن از روسای محترم انتظار می‌رود و یکی از راه‌های آزمون شده در این زمینه، اختصاص دفتری برای «مشاور پژوهشی دانشجویان» است؛ مشاوره از میان مدرسان و اعضای هیات علمی دارای تجربه پژوهش و علاقمند به کار گروهی با دانشجویان. این گونه فعالیت‌های پردیس‌ها، مورد حمایت خاص معاونت خواهد بود و تلاش می‌شود برای مشاوران فعال در این طرح، بر اساس دستاوردهای حاصل، امتیازات پژوهشی منظور شود.

ششم: زمینه‌هایی برای ارتقای علمی همکاران از طریق تحصیل در دوره دکترا فراهم شده است. پیش‌بینی می‌شود در سال جاری پس از تصویب هیات امناء و تأمین اعتبارات لازم، تعدادی بورس تحصیلی به مدرسان دارای مدرک کارشناسی ارشد واجد صلاحیت برای ادامه تحصیل اعطا شود. بورس تحصیلی از دو طریق تعلق می‌گیرد: اول شرکت در آزمون دکترا و احراز شرایط ادامه تحصیل در دانشگاه‌های معتبر داخل؛ دوم کسب امتیازات لازم بر اساس «آیین‌نامه اعطای بورس برای ارتقای سطح علمی مربیان دانشگاهها و موسسات آموزش

نشانی: شهر ک قدس، بلوار شهید فرزادی، خیابان تربیت معلم، دانشگاه فرهنگیان
تلفن: ۰۲۱-۸۷۵۱۲۰۰ - نمابر: ۸۸۶۹۸۸۶۴ - کد پستی: ۱۹۳۹۶۱۴۶۶۴
www.cfu.ac.ir

عالی و پژوهشی دولتی و غیردولتی و وابسته به دستگاههای اجرایی» مصوب ۱۳۸۹/۰۵/۰۱ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (موضوع نامه شماره ۴۲۱۴۳۱۰۳) و کسب پذیرش از دانشگاه‌های معتبر برای ادامه تحصیل. برای تحقق هدف ادامه تحصیل مدرسان، معاونت از هیچ اقدامی در چارچوب مقررات و قوانین مربوط، فروگذار نخواهد کرد.

هفتم: آنچه می‌تواند در مقایسه‌های ملی و بین‌المللی، توان پژوهشی دانشگاه را نشان دهد و منجر به اعتلای جایگاه (رتبه) دانشگاه شود، «انتشار اسناد علمی اعضا با نام دانشگاه» است. البته، این موضوع هم‌اکنون نیز مورد توجه همه همکاران است و آنان در انتشار آثار علمی، به اعلام تعلق سازمانی خود اقدام می‌نمایند. باوجوداین، نوع اعلام وابستگی سازمانی عضو برای انتساب این آثار به دانشگاه، تعیین‌کننده است. این انتساب وقتی در سطح کلان به درستی رخ می‌دهد که همه اضافات مربوط به تعلق سازمانی اعضا، حذف گردد. بر همین اساس، از همه همکاران درخواست می‌شود در انتشار آثار علمی، فقط «نام نویسنده»، «نوع تعلق سازمانی» و «نام دانشگاه» را ذکر کنند. در چنین شرایطی آنچه در انتساب آثار علمی اعضا مطرح می‌شود، محدود به سه مولفه نام عضو، جایگاه سازمانی عضو و نام دانشگاه است. برای مثال در انتشار یک مقاله نوشته می‌شود: «امید حکیم؛ مدرس / عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان». این صورت اعلام انتساب سازمانی اعضا، برای همه آثار و فعالیت‌ها (اعم از مقاله، تالیف کتاب، ترجمه کتاب، گزارش تحقیق، همکاری سازمانی و عضویت در شوراهای قابل استفاده است؛ فارغ از اینکه انتشار آن اثر توسط و در دانشگاه یا توسط و در سایر نهادهای انتشاراتی اتفاق افتد. ما تردید نداریم که همه همکاران به ارتقاء رتبه دانشگاه در میان دانشگاه‌های کشور، حساس هستند و به این امر اهتمام خواهند ورزید.

هشتم: یکی از دغدغه‌های معاونت، زمینه‌سازی برای انتشار آثار پژوهشی اعضا و همکاران است. اکنون شرایط برای فعال کردن انتشارات مهیا شده است. فرایندهای انتشار علمی در دانشگاه تعریف و از طریق سایت معاونت به اطلاع خواهد رسید. آنچه اکنون بر آن تاکید می‌شود، اولویت‌های انتشار است. انتشارات دانشگاه در نظر دارد به آثار مربوط به «تربیت معلم» (هم آثار خاص مربوط به تربیت معلم و رشته‌های آموزشی «مضاف» {مثل آموزش فیزیک} و هم آثار مربوط به آموزش‌های معلمان) اولویت دهد. در میان این نوع آثار، موضوعاتی که بتوانند به عنوان «کتاب درسی» مطرح شوند، در اولویت خواهند بود. هدف بلندمدت آن است که موضوعات لازم بر اساس سرفصل‌های بازنگری‌شده برنامه‌های درسی توسط معاونت آموزشی دانشگاه، شناسایی و برای تالیف کتاب‌های درسی دانشگاهی مورد نیاز در سطح عمومی، اعلام شود. اما در کوتاه‌مدت، از همه همکارانی که دارای آثاری با ویژگی کتاب درسی یا در حوزه تربیت معلم هستند، تقاضا می‌شود آثار

دانشگاه فرهنگیان
مازان مرزی

شماره: ۵۱۰۰/۱۷۰/۶۰
پیوست:

باسمه تعالی

خود را برای بررسی‌های علمی، از طریق سامانه انتشارات دانشگاه، ارسال دارند. همچنین، معاونت در نظر دارد از کسانی که بر اساس شاخص‌های مورد نظر برای تولید آثار مفید آموزشی همت گمارند، بر اساس مصوبات نهادهای ذی‌ربط، حمایت‌های مادی و معنوی کند. در همین ارتباط، ترجمه آثار ارزشمند حوزه تربیت معلم و آموزش رشته‌های دایر، در دستور کار است و انتظار می‌رود همکاران علاقمند و فعال این عرصه، به این حرکت بپیوندند. معاونت طی دو ماه آینده به معرفی فرایندهای تالیف و ترجمه آثار علمی اقدام و همکاران را از میزان و چگونگی حمایت‌های مادی و معنوی از تولید و ترجمه آثار پژوهشی در قالب بخشنامه‌ای مستقل، مطلع می‌نماید.

نهم: همایش‌های علمی همواره فرصت مناسبی برای تبادل اندیشه و نظر محسوب می‌شوند. همایش‌ها دارای دو جلوه ظهور هستند: یکی برگزاری همایش و دیگری شرکت اعضا در همایش. آنچه ارزش اقدام به برگزاری همایش‌های علمی را در دانشگاه فرهنگیان افزایش می‌دهد، حضور دانشجومعلم‌ان در آنهاست. از سویی انتظار آن است که این همایش‌ها توسط واحدهای مختلف با کیفیت بالا برگزار شود تا علاوه بر آموزش‌دهی مستقیم، در آموزش‌دهی غیرمستقیم مفهوم همایش علمی نیز موثر واقع شوند. از سوی دیگر، نمی‌توان برگزاری این همایش‌ها را بدون حضور همه‌جانبه دانشجومعلم‌ان متصور شد. برای استمرار این حرکت، «سامانه همایش‌های علمی دانشگاه» تدارک دیده شده است. انتظار می‌رود برای هر گونه اقدام، به آن سامانه مراجعه و بر اساس مقررات مربوط، عمل شود. برنامه‌ریزی و اجرای همایش‌های دانشجویی به عنوان فعالیت فرصت‌ساز برای گفتگوهای علمی، مورد تاکید است و انتظار می‌رود با حمایت جدی مراکز/ پردیس‌ها، همایش‌های ملی دانشجویی در حوزه «آموزش رشته‌های دایر»، برگزار شود. اینگونه همایش‌ها که در حوزه‌های عام رشته‌های علمی دارای سابقه‌ای بلند است، می‌تواند با تمرکز بر زمینه‌های مربوط به آموزش رشته‌های کنونی دانشگاه، فرصتی بی‌مانند برای فعالیت تخصصی دانشجومعلم‌ان محسوب گردد. ما امیدوار هستیم دست‌کم یک مورد از این همایش‌های علمی دانشجویی در آذرماه سال جاری توسط یکی از پردیس‌های دانشگاه برگزار شود. برای زمینه‌سازی افزایش تعاملات علمی، از شرکت دانشجویان، اعضا و همکاران برای ارائه مقاله‌های مرتبط با ماموریت دانشگاه در همایش‌های علمی، حمایت مالی به عمل می‌آید.

دهم: گرچه فعالیت‌های پژوهشی توسط اعضا به انجام می‌رسد و هر ساله دهها مقاله علمی و دهها اثر پژوهشی اعضا به انتشار می‌رسد، اما واقعیت آن است که «پژوهش در دانشگاه فرهنگیان، غریب است». این غریب، موجب پیامدهای ناصوابی است. آنچه بیش از هر چیز می‌تواند به اعتلای دانشگاه و انجام ماموریت آن

نشانی: شهرک قدس، بلوار شهید فرزادی، خیابان تربیت معلم، دانشگاه فرهنگیان
تلفن: ۰۸۷۷۵۱۲۰۰ - نمابر: ۰۸۶۹۸۸۶۴ - کد پستی: ۱۹۳۹۶۱۴۶۶۴
www.cfu.ac.ir

کمک کند، خارج کردن پژوهش از غربت و بر صدر نشاندن آن است؛ آنچنانکه اصطلاحاً «پژوهش به مثابه فرهنگ آموزش و رویکرد و رویه غالب» تحقق یابد. این بدان معنا نیست که کاری بر کارهای کنونی عضوی از اعضا دانشگاه اضافه شود؛ بلکه این بدان معناست که اعضای محترم دانشگاه به تکالیف آموزشی خود عنایت ویژه نمایند و به اقتضای رسالت خود یعنی آموزشی، به پژوهش بپردازند. «آموزشگری مطلوب» بدون «پژوهشگری» ناممکن است. اصولاً، «استادی کردن» در دانشگاه فرهنگیان یعنی «زیست پژوهشی داشتن». اما، در اینجا آن دسته از فعالیت‌های پژوهشی مطرح است که بر ماموریت دانشگاه، تمرکز دارند و به موضوع «آموزش» می‌پردازند. در این دانشگاه، علوم و توسعه آن به طور مطلق مطرح نیست؛ بلکه «آموزش علوم» مختلف مطرح است. پس، آنچه مورد نظر است، ورود به عرصه پژوهش‌های آموزشی متمرکز بر رشته‌های هدف دانشگاه است. این نوعی پژوهش «میان‌رشته‌ای» است؛ که هم تجربه انجام آن در ایران اندک است و هم اقدام به آن با محدودیت‌های مربوط به روش، مواجه است. باوجوداین، مواردی از آنچه می‌تواند تکالیف پژوهشی اعضا محسوب شود، در دست تهیه است و مواردی از آنچه تکالیف پژوهشی شورای «آموزشی پژوهشی» پردیس است تهیه و تصویب شده است. این موارد که در اختیار ذی‌نفعان قرار می‌گیرد، تنها می‌تواند یادآوری و درخواستی محسوب شود که برخی از فعالیت‌های پژوهشی اعضا در شکل‌های آشکار نیز تبلور یابد. انتظار می‌رود که شرایطی پدید آید تا هم اعضای محترم، هم گروه‌های آموزشی و هم پردیس / مرکزهای دانشگاه به تدوین و ارائه برنامه‌های پژوهشی سالیانه خود اقدام نمایند و در سطوح مختلف از اجرای آنها حمایت و بر اجرای آنها نظارت شود. معاونت انتظار دارد این موضوع در گروه‌های آموزشی به طور نظام‌مند، دنبال و برنامه‌های پژوهشی گروه‌ها با لحاظ کردن نقش اعضای محترم تهیه شود و منجر به شکل‌گیری برنامه پژوهشی پردیس / مرکز گردد؛ برنامه‌ای که امکان اجرا و نظارت بر آن فراهم باشد.

معاونت پژوهشی و فناوری

فروردین ماه ۱۳۹۳

نشانی: شهر ک قدس، بلوار شهید فرحزادی، خیابان تربیت معلم، دانشگاه فرهنگیان
تلفن: ۰۱۷۷۵۱۲۰۰ - ۰۸۶۹۸۸۶۴ - ۰۸۶۹۸۸۶۴ - کد پستی: ۱۹۳۹۶۱۴۶۶۴
www.cfu.ac.ir